

Forenklet melding om foretakssammenslutning

Oslo, 3. mars 2023

Ansvarlig advokat: Håkon Cosma Størdal

Melder:

AF Håndverk AS
Org.nr. 922 607 508
Nils Hansens vei 2
0666 Oslo

Melders representant

Advokat Håkon Cosma Størdal og
advokatfullmektig Anette Nyhus
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Postboks 1400 Vika
0115 Oslo
+47 210 210 00
hcst@wiersholm.no / anny@wiersholm.no

Målselskap:

Betong & Tre AS
Org.nr. 977 352 762
Skolemesterløkka 6
1738 Borgenhaugen

**Kontaktperson for
målselskap:**

Bernt Sørli (styreleder) / Torstein Langmo (daglig leder)
Tlf. 909 96 003 / 97 65 75 60
E-post: bernt@sorlie.no / torstein@betongogtre.no

1. Innledning

- (1) Foretakssammenslutningen gjelder AF Håndverk AS' ("**AF Håndverk**") erverv av 50,4 prosent av aksjene i Betong & Tre AS ("**B&T**") (i fellesskap "**Partene**"). AF Håndverk er kontrollert av AF Gruppen ASA, som er konsernspissen i AF Gruppen-konsernet ("**AF Gruppen**"). Majoritetseier i B&T forut for foretakssammenslutningen er Sørli og Sørli AS.
- (2) Villkårene for inngivelse av forenklet melding etter forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 er oppfylt. Se nærmere om dette i punkt 8 nedenfor.

2. Beskrivelse av foretakssammenslutningen

2.1 Foretakssammenslutningens art

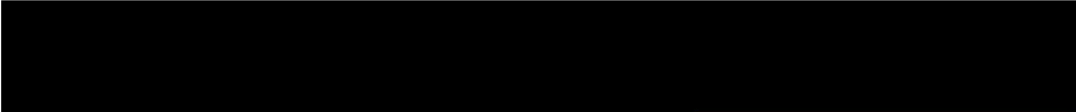
- (3) AF Håndverk inngikk en intensjonsavtale med aksjonærene i B&T om å erverve 50,4 prosent av aksjene i B&T 17. februar 2023. AF Gruppen sendte pressemelding samme dag.

Vedlegg 1: Intensjonsavtale, 17. februar 2023 (konfidensiell)

Vedlegg 2: Pressemelding 17. februar 2023¹

- (4) Gjennom oppkjøpet vil AF Håndverk erverve enekontroll i B&T. Ervervet utgjør dermed en "foretakssammenslutning" etter konkurranseloven § 17 første avsnitt bokstav b.
- (5) Foretakssammenslutningen er kun meldepliktig til Konkurransetilsynet. Gjennomføringen er blant annet betinget av tilfredsstillende due diligence og Konkurransetilsynets godkjenning.

2.2 Bakgrunnen for ervervet

- (6) AF Håndverk anser også at de gjennom oppkjøpet vil være i en bedre posisjon for å tilby grønnere og mer bærekraftige løsninger.

3. Beskrivelse av Partene

3.1 AF Håndverk

3.1.1 Juridisk og organisatorisk struktur

- (7) AF Håndverk AS er gjennom AF Gruppen Holding AS kontrollert av AF Gruppen ASA, som er notert på Oslo Børs under tickeren AFG. AF Gruppen ASA er ikke kontrollert av noe selskap eller person, og selskapets største eiere er i dag ØMF Holding AS (16,57 prosent), OBOS BBL (16,21 prosent), Constructio AS (14,19 prosent) og Folketrygdfondet (7,79 prosent). De øvrige 45,24 prosentene eies av flere minoritetsaksjonærer med mindre enn fem prosent eierandel hver.²
- (8) AF Gruppen ASA har direkte kontrollerende eierandeler i følgende selskaper:

---

¹ Se [Lokale nisjeentreprenører går sammen i Østfold - AF Gruppen](#)

² For en fullstendig oversikt over AF Gruppens aksjonærer, se <https://afgruppen.no/investor/aksjonarinformasjon/>.

Tabell 1: Oversikt over selskap AF Gruppen ASA kontrollerer direkte

Selskap	Eierandel
AF Gruppen Holding AS	100 %
Betonmast Holding AS	64,33 %
AF Energi og Miljø AS	100 %
AF Gruppen Norge AS	100 %
AF Offshore AS	100 %

- (9) Disse selskapene har videre kontroll i en rekke datterselskaperselskaper som inngår i AF Gruppen. Et konsernkart, med fullstendig liste over selskaper som er direkte og indirekte kontrollert av AF Gruppen, er vedlagt.

Vedlegg 3: Oversikt over AF Gruppens juridiske struktur

3.1.2 Virksomhetsområder

- (10) AF Gruppen er et norsk entreprenør- og industrikonsern, og leverer tjenester innen anlegg, bygg, eiendom, energi, miljø og offshore. AF Gruppen har hovedsakelig virksomhet i Norge og Sverige, men har også ansatte og noe virksomhet i Litauen, Tyskland og Storbritannia. Hovedkontoret er lokalisert i Oslo. Konsernet har totalt om lag 5 500 ansatte og hadde i 2022 en omsetning på NOK 31 205 millioner.

- (11) AF Gruppens virksomhet er delt inn i syv virksomhetsområder: Anlegg, Bygg, Betonmast, Eiendom, Energi og Miljø, Sverige og Offshore. Virksomheten innenfor de ulike virksomhetsområdene består av følgende:

- **Anlegg:** Virksomhetsområdet omfatter oppføring og bygging av infrastrukturprosjekter. Eksempler er vei, bane, havn, flyplass, tunnel, kraft og energi, fundamentering og landanlegg for olje og gass. AF Gruppen leverer til både offentlige og private aktører. Virksomhetsområdet består av fem forretningsenheter med tilhørende datterselskaper. Den største enheten er AF Anlegg, som utfører anleggsprosjekter i hele Norge.
- **Bygg:** Virksomhetsområdet omfatter entreprenørtjenester og oppføring av boliger, offentlige bygg og næringsbygg. AF Gruppen tilbyr en rekke ulike tjenester; alt fra prosjektering til bygging og rehabilitering.

AF Gruppens virksomhet innen bygg er hovedsakelig lokalisert på Østlandet og i Bergen og omegn. Virksomhetsområdet består av 11 forretningsenheter med tilhørende datterselskaper. De største enhetene er AF Bygg Oslo og LAB Entreprenør.

- **Betonmast:** AF Gruppen kjøpte i 2019 aksjemajoriteten i Betonmast AS og har i dag en 64 prosent eierandel gjennom Betonmast Holding AS.³ I 2022 solgte Betonmast AS sin svenske virksomhet til AF Gruppen Holding AS. Betonmast har derav kun virksomhet i Norge i dag, og består til sammen av ti forretningsenheter. Betonmast er en byggentreprenør med en prosjektportefølje som spenner fra større boligprosjekter til næringsbygg og offentlige bygg. Betonmast har også en mindre eiendomsvirksomhet. Betonmasts aktiviteter faller dermed i realiteten innenfor bygg- og eiendomsvirksomhet.

³ Betonmast Holding AS sitt erverv av Betonmast AS ble meldt til Konkurransetilsynet 26.08.2019

- **Eiendom:** Virksomhetsområdet innebærer kjøp, utvikling og salg av bolig- og næringsprosjekter i Norge. I hovedsak foregår denne aktiviteten på Østlandet og i Bergensregionen, da dette er områder der AF Gruppen har egen produksjonskapasitet. Disse utviklingsprosjektene er som regel organisert som egne selskaper og/eller i fellesforetak med andre virksomheter. Virksomhetsområdet består av to forretningsenheter, AF Eiendom og LAB Eiendom.

- **Energi og Miljø:** Virksomhetsområdet består av to forretningsenheter, AF Energi og AF Decom med tilhørende datterselskaper.

AF Energi leverer energieffektive løsninger til bygg og industri. Enheten utvikler og leverer også energisentraler.

AF Decom leverer tjenester innen miljøsanering, riving og gjenvinning av landbasert industri. AF Decom har også utviklet miljøparker som sorterer, renses og gjenvinner forurenset masse, blant annet ved selskapets miljøparker på Rimol, Jølsen og Nes.

- **Sverige:** Dette omfatter AF Gruppens svenske virksomhet innen anlegg, bygg, eiendom og riving. AF Gruppens svenske virksomhet er hovedsakelig lokalisert i Gøteborg og Sør-Sverige, samt Stockholm og Mälardalen, og består av 11 forretningsenheter. Betonmasts svenske virksomhet ble en del av virksomhetsområdet i 2022 og utgjør fem av enhetene.
- **Offshore:** Virksomhetsområdet innebærer aktivitet mot maritim virksomhet og olje- og gasssektoren. AF Gruppen leverer nybygg og modifikasjon av systemer for klimakontroll (HVAC), og fjerning og gjenvinning av offshoreinstallasjoner.

Offshore består av forretningsenhetene AF AeronMollier og AF Offshore Decom med datterselskaper.

(12) For ytterligere informasjon om AF Gruppen, viser vi til <https://afgruppen.no/>.

3.2 B&T

3.2.1 Juridisk og organisatorisk struktur

(13) B&T er eid av Sørliie og Sørliie AS (50,4 prosent), Cato Jensen (18,2 prosent), Steinar Oliverson (15,2 prosent), Torstein Langmo (9,4 prosent), Roy Styrvold (3,9 prosent) og Ruben Olsen (3,0 prosent).

(14) B&T ble etablert i 1997 og har i dag i overkant av 50 ansatte. Selskapet har ingen datterselskaper.

3.2.2 Virksomhetsområder

(15) B&T er en betongentreprenør innen bygg- og anleggssektoren. Selskapet har base i Sarpsborg og har hovedsakelig virksomhet i Viken.

(16) Virksomheten til B&T består av å levere alle typer oppdrag innen betong. Selskapet tilbyr alt innen plasstøpte betongkonstruksjoner, for eksempel parkeringskjellere, kontorbygg, lager, forretningsbygg, landbruk og industribygg, betongarbeid tilknyttet veiprojekter med mer. Selskapet utfører også rehabilitering av betong.

(17) For mer informasjon om B&T, se <https://betongogtre.no/>.

3.3 Partenes omsetning i Norge i 2022

(18) Tabellen nedenfor viser Partenes omsetning i Norge i 2022.

Tabell 2: Partenes omsetning i Norge siste regnskapsår (2022)

Foretak	Omsetning 2022 (MNOK)
AF Gruppen (konsern)	22 365
Betong & Tre AS	139

4. Markedsavgrensning

4.1 Relevante produktmarkeder

(19) Begge Partene er aktive innen bygg- og anleggsvirksomhet. EU-Kommisjonen har tidligere lagt til grunn at det eksisterer et eget marked for byggvirksomhet, som er adskilt fra anleggsvirksomhet og annen sivilingeniørvirksomhet.⁴ For denne meldingens formål legger Partene tilsvarende avgrensning til grunn slik at informasjon om Partenes virksomhet innen henholdsvis bygg og anlegg oppgis separat.

(20) EU-kommisjonen har også vurdert om byggmarkedet kan segmenteres ytterligere i separate markeder for byggvirksomhet knyttet til boliger og byggvirksomhet knyttet til næringsbygg/offentlige bygg.⁵ Det er også stilt spørsmål ved om det er grunnlag for å skille mellom store kontrakter (verdi over EUR 25-50 millioner) og små kontrakter.⁶ Kommisjonen har imidlertid ikke tatt endelig stilling til om det er grunnlag for slik segmentering av byggmarkedet.

(21) Etter Partenes oppfatning er det ikke naturlig med en slik snever markedssegmentering. De fleste aktørene innen byggvirksomhet driver både med bygg og rehabilitering av boliger, næringsbygg og offentlige bygg. Etter Partenes oppfatning er det heller ikke grunnlag for oppdeling av markedene etter kontraktens størrelse. Selv om det finnes mindre aktører som bare konkurrerer om helt små kontrakter, har de fleste aktørene generelt kapasitet til å inngå kontrakter i alle størrelser. Etter Partenes oppfatning er det svært vanskelig å trekke et skille basert på kontraktens størrelse i dette markedet. Partene mener på denne bakgrunn at markedet for bygg ikke skal segmenteres ytterligere, men vil for ordens skyld oppgi tall for henholdsvis nærings- og boligprosjekter.

(22) Det kan tenkes at betongarbeid innenfor henholdsvis byggvirksomhet og anleggsvirksomhet utgjør egne markeder. Partene er imidlertid ikke kjent med at Kommisjonen eller andre konkurransemyndigheter har vurdert dette tidligere. AF Gruppen er selv av den oppfatning at en slik avgrensning ikke er hensiktsmessig, men har for ordens skyld valgt å oppgi tall på et slik hypotetisk marked også.

4.2 Relevant geografisk marked

(23) EU-Kommisjonen har tidligere vurdert at markedene innen bygg- og anleggsvirksomhet er nasjonale.⁷ AF Gruppen er enige i denne avgrensningen. For ordens skyld har partene likevel valgt å oppgi tall etter en fylkesmessig avgrensning.

⁴ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011)

⁵ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011) og sak M.9270 - VINCI Airports / Gatwick Airport (2019)

⁶ Sak M.3864 Fimag/Züblin (2005)

⁷ Se blant annet sak M.6020 – Acs/Hochtief (2011)

- (24) B&T har hovedsakelig virksomhet i Viken. AF Gruppen oppgir derfor markedsandeler både på et nasjonalt nivå og for Viken, jf. punkt 5.1.

5. Foretakssammenslutningen har ingen negative virkninger på konkurransen

5.1 Horisontale forhold

- (25) B&T hadde ingen omsetning på anleggsmarkedet i 2022, hverken nasjonalt eller regionalt, hvilket illustrerer at AF Gruppens og B&Ts virksomhet ikke overlapper på dette området. Foretakssammenslutningen vil derfor ikke påvirke konkurransen i markedet for anlegg.
- (26) Uavhengig av hvordan produktmarkedet for byggvirksomhet og det geografiske markedet defineres vil Partenes samlede markedsandeler etter transaksjonen være begrenset. Dette tilsier i seg selv at ervervet ikke vil ha noen virkninger på konkurransen. Tabell 3 til 7 illustrerer hvordan de ulike markedene påvirkes av ervervet.

Tabell 3 Det nasjonale byggmarkedet

Foretak	Omsetning 2022 (MNOK)	Markedsandel ⁸ (prosent)
AF Gruppen ASA		ca.
Betong & Tre AS		ca.
Total:		ca.

Tabell 4: Et potensielt byggmarked begrenset geografisk til Viken

Part	Omsetning 2022 (MNOK)	Markedsandel ⁹ (prosent)
AF Gruppen ASA		ca.
Betong & Tre AS		ca.
Total:		ca.

Tabell 5: Et potensielt marked for betongarbeider innen byggeprosjekt, begrenset geografisk til Viken

Part	Omsetning 2022 (MNOK)	Markedsandel ¹⁰ (prosent)
AF Gruppen ASA		ca.
Betong & Tre AS		ca.
Total:		ca.

Tabell 6: Et potensielt marked for byggvirksomhet knyttet til boliger, avgrenset til Viken

Part	Omsetning 2022 (MNOK)	Markedsandel ¹¹ (prosent)
AF Gruppen ASA		ca.

⁸ Totalmarkedet er beregnet til 368,4 milliarder i 2022, med anslag fra Prognosesenteret, Totalt Bygg 2022.

⁹ Totalmarkedet er beregnet til 92,6 milliarder i 2022, med anslag fra Prognosesenteret, Oslo og Viken, Totalt Bygg 2022.

¹⁰ Totalmarkedet er beregnet til ca. NOK 20,1 milliarder i 2022, med anslag fra Prognosesenteret, Oslo og Viken, Totalt Bygg 2022 og SSB. For en nærmere beskrivelse av beregningen av totalomsetningen i dette markedet henvises det til Vedlegg 4.

¹¹ Totalmarkedet er beregnet til ca. NOK 53,6 milliarder i 2022, med anslag fra Prognosesenteret, Oslo og Viken, Nye boligbygg og ROT boligbygg 2022.

Vedlegg 6: Oversikt over B&T sine fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører (konfidensiell)

6. Vertikalt forbundne markeder

- (33) Det er ingen vertikalt berørte markeder idet Partene verken enkeltvis eller samlet har en markedsandel som overstiger 30 prosent i et forutgående eller etterfølgende ledd til et produktmarked hvor en annen part opererer.
- (34) For fullstendighetens skyld nevnes det at B&T også leverer betongkompetanse til totalentreprenører, herunder enkelte av AF Gruppens forretningsenheter. Det eksisterer dermed et visst leverandørforhold mellom Partene. Bakgrunnen for dette er at enkelte av AF Gruppens forretningsenheter ikke har egne fagarbeidere innenfor betongfaget, og derfor kjøper inn slik kompetanse fra tredjeparter. Eksempler på enheter i AF Gruppen uten intern betongkompetanse er [redacted]. Flere av AF Gruppens enheter har imidlertid intern betongkompetanse og egne fagarbeidere innenfor betongfaget, og utfører dermed betongarbeid på egenhånd som ledd i større bygg- og anleggsprosesser. Eksempler på slike enheter er [redacted].
- (35) B&T sin virksomhet som betongentreprenør innen bygg- og anleggsbransjen er ansett som et horisontalt overlapp og vurdert i punkt 4 ovenfor. Det er ikke grunnlag for å skille mellom den virksomheten B&T har direkte for byggherre og den virksomheten B&T utfører ved bygg- og anleggsarbeider som underleverandør for totalentreprenører. Det vises i denne sammenheng til at de største aktørene på bygg- og anleggsmarkedet, herunder AF Gruppens største konkurrenter, i stor utstrekning har betongkompetanse internt. AF Gruppen har også betongkompetanse internt i flere enheter i Norge.
- (36) Uansett antar AF Gruppen at B&T sin markedsandel i et hypotetisk marked for salg av betongkompetanse i forbindelse med bygg- og anleggsvirksomhet vil være godt under 30 prosent, og dermed ikke utgjøre et berørt vertikalt marked.

7. De involverte foretakenes årsberetning og årsregnskap

- (37) Partenes årsrapport/årsregnskap følger vedlagt. AF Gruppens omsetning for 2022 fremgår av Q4-rapporten.¹³ For ordens skyld ligger også AF Gruppens årsrapport for 2021 vedlagt.

Vedlegg 7: Kvartalsrapport for AF Gruppen for Q4 2022

Vedlegg 8: Årsrapport for AF Gruppen 2021

Vedlegg 9: Årsregnskap for B&T for 2022

8. Vilkårene for forenklet melding er oppfylt

- (38) Vilkårene for inngivelse av forenklet melding er oppfylt, jf. konkurranseloven §§ 18 og 18a, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutninger § 3 (1) nr. 3 b.
- (39) Foretakssammenslutningen innebærer at AF Håndverk erverver B&T. Begge selskapene er aktive på et overordnet byggmarked, men har en samlet markedsandel på under 20 prosent

---

¹³ AF Gruppens årsregnskap for 2022 er ikke klart.

uavhengig av hvordan markedet avgrenses. Det foreligger heller ingen vertikalt berørte markeder, jf. punkt 5 ovenfor.

9. Konfidensialitet

- (40) Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter som det er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde og skal derfor unntas offentlighet jf. forvaltningsloven § 13 (1) 2.
- (41) Informasjon som skal unntas offentligheten, samt informasjon som skal holdes konfidensiell mellom Partene, er markert i gult i dokumentet. Begrunnelse for hvorfor opplysningene må unntas offentlighet i samsvar med konkurranseloven § 18b følger vedlagt.

Vedlegg 10: Begrunnelse for hemmelighold

- (42) Vi legger til grunn at Konkurransetilsynet vil behandle opplysningene strengt fortrolig. Det bes uansett om at undertegnede kontaktes hvis Konkurransetilsynet mottar begjæring om innsyn i denne meldingen med vedlegg.

Med vennlig hilsen
for Advokatfirmaet Wiersholm AS

Anette Nyhus
anny@wiersholm.no